



14. august 2009

EM 2009/24

Inatsisartut suleriaasianni § 32 naapertorlugu matumuuna aalajangiiffigisassatut siunnersuummik imaattumik saqqummiussissaanga:

Kalaallit Nunaata EU-mi ilaasortaanissaani suleqatigiissitamik pitsaaqutinik ajoqutinillu nalilersuisussamik pilersitsisoqarnissaa pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(Inatsisartunut ilaasortaqa Niels Thomsen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Inatsisartut 2007-imi upernaakkut ataatsimiinneranni Demokraatit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuuteqarput imatut qulequtalimmik:

Siunissami EU-mut attaveqarnek pillugu apeqquteqaat tunngavigalugu oqallinnissamik siunnersuut tamatumani ilaasortanngoqqissinnaanissaq ilanngullugu.

Taamani Nunanut Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoq eqqarsaatigilluakkamik peqqissaarussamillu akissuteqarpoq naggataagut ima inerniliinertalimmik:

”Ataatsimut isigalugu Naalakkersuisut isumaqarput maannakkut Kalaallit Nunaata EU-mut attaveqarneri nunatta soqutigisaanut pitsaanerpaamik iluaqutaasut. Naalakkersuisut ineriartornerup peqqissaartumik malinnaaviginera ingerlateqqissavaat attaveqarnermilu allannguutissanik siunnersuuteqartassallutik, tamanna pisariaqartinneqaleraangat.”

2007-imi upernaakkulli nunarsuarmi assigiinngitsunik pisoqaqattaarpoq. Naluneqanngitsutut aningaasarsiornikkut ajornartorsiorteqartoqalerpoq, ilaatigut nunani avannarlerni killerni suleqatitsinnut Islandimut imaannaanngitsumik kinguneqartumik. Ajornartorsiorderup Island eqqarsalersippaat. Oqallisissiat pingaarnerpaat ilaat tassaavoq Island EU-mut ilaasortanngussanersoq.

Islandimi oqallinneq Demokraatit soqutigalugu malinnaavigaat, siunnersuutikkullu matumuuna EU-mut ilaasortanngoqqissinnaanermi Kalaallit Nunaannut pitsaaqutit pitsaannequtillu naliliiffigineqarnissaannik suliniarneq aallartikkusullugu.

Demokraatit ukiuni arlalinni isumaqarsimapput Kalaallit Nunaata EU-mut tunngasortai itinerusumik misissoqqinnissaannut piffissanngorsimasoq. Tassa imaalillugu, kikkulluunniit Nunatsinniittut nunatut OLT-miittutut, soorlu Kalaallit Nunaata ullumikkut EU-mut attuumassuteqarneratut, suut pitsaaqutaallutillu ajoqutaanersut namminneq naliisinnaallutik.

Nunarsuarmi sumiluunniit takussaasarpoq naalagaaffiit namminersortut amerlanerusunngorlutik peqatigiilersartut kisimiillutik ingerlanerminninngaanniit aningaasaqarnikkut nukittuneruniassagamik. Amerikami avannarlerni Canadap, USA-p Mexicollu NAFTA ataatsimoorfigaat, Europami EU-qarpoq, Asiallu kujataata kangiani ASEAN ataatsimoorfiulluni.

Demokraatit pingaartitaat tassaavoq, nunarsuarmi suliffissuaqarfiit amerlanerpaat paasisimammassuk amerlanerulluni peqatigiinnikkut pitsaaquteqarnerusartoq ajoquteqannginnerusarlunilu. Kommuunit kattussuunnerannut assingupajaartumik – ”taamaallaalli” annertuneruinnartumik.

1982-imi inunnik taasisitsineqarnerani innuttaasut EU-mut naaggaarnerat ataqquvarput, taamaattumillu aalajangivinnissaq innuttaasut taasisinneqarnerisigut aalajangerneqassalluni. Ilaasortanngorsinnaaneq pillugu innuttaasut taasisinneqannginneranni taamaattoq pingaartuuvoq OLT-tut inissisimanermi EU-mulluunniit ilaasortaanermi kikkunnulluunniit attuumassuteqanngitsut piviusorsioertullu pitsaaqutinik ajoqutinillu misissueqqissaarnissaat pisariaqarpoq. Suliaq taanna tassaavoq siunnersuummut matumunnga tunngatillugu Demokraatit kissaatigisaat.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut akissuteqaatissaat partiillu allat oqaaseqaatissaat qilanaaraakka.